

עתונאי בדגניה

גר. העתיק את פרטיו והחזיר לו.
"הנה המטה והשמיכות שלך."
הוא העיר אדם שישן בתוך הצריף החמים,
הוציא אותו החוצה, שוחח אתו בלהש. חאיש
חזר רדום למחצת, התבונן באלתגר ורטן:
"מה הם מבלבלים לי את המוח? אתה
עתונאי, אז מה יש? תכתוב לך!"
הוא שב למיטתו ונרדם. אולם שנתו של

התעצות בקרן-זוהית. כעבור רגע חזר בעל
האקדח והכריז: "החלטנו לגרש אותך מן
המשק."
אלתגר: הרי השעה שעת לילה מאוחרת.
"לא איכפת לי. תתחיל לזוז."
בעל-האקדח הוליד את העתונאי אל השעה.
אחר פנה ללכת לדרכו, ראה שאלתגר נעצר
ליד אחד הפנסים, מחוץ לגדר.

כתיבה. הוא הביא את אלתגר לחדר-האוכל
הבטיח להכין לו משהו לאכול ולהשיג לו
טרמפ לטבריה במכונית-משא. אחר פנה ויצא
החוצה.

זכות לבקר בכי מקום

כעבור דקות מספר הופיע במקום אדם אחר.
ללא אקדח: מזכיר-הקבוצה.
"מה אתה עושה כאן?"
"מחכה לאיש עם אקדח. הוא הבטיח להשיג
לי טרמפ לטבריה."
"כל זה ידוע לי. אבל מה אתה עושה כאן
בכלל?"
"אני מסייר בארץ."
"אתה עתונאי?"
"כן. גם עתונאי."
לדברי אלתגר היתה תגובתו של המזכיר
מדהימה. הוא הבט על זרועו באגרופו ו-
צעק: "באינו זכות באת לכאן?"
"אני משלם מסים בדיוק כמך. יש לי ה-
זכות לבקר בכל מקום בישראל."
"לא בכל מקום. מה הית אומר, אילו נכ-
נסתי לחדר בלי רשות?"
"אין זה חדרך. זה חדר איכל בשביל
מאתיים איש."
"תן לי את גליון הדור עליו רשמת רשיו-
נות."
"עדיין לא קראתי אותו."
"תן לי אותו!"

האיש שנעצר לפני חדר-האוכל של דגניה
א' נראה בדיוק כמו שאר 180 חברי הקבו-
צה הוא היה גבוה, בעל גוף מוצק, לבוש
מכנסי חאקי ארוכים וחולצה כחולה, בלתי
רבוטה, בידו היה הגליון האחרון של ה-
דור. והוא נראה בריא ושבע רצון — ממש
כמו אחד מהחברים, ואב אלתגר, כתבו ה-
מיוחד של ידיעות אחרונות לא היה אחד מ-
החברים. ימים מספר לפני שנודע לו שח-
אליעזר ליבנה ירצה בדגניה אי על מאו-
המדינה. הוא בא לשמוע את דבריו.
מכוננת מפוארת החליקה לאורך שדירת-הד-
קלים, נעצרה לא רחוק משלושת הדקלים הג-
בוהים אשר ליד חדר-האוכל. מתוך המכונית
יצא גבר עטוי חליפה. לא היה זה אורח
סתם, אלא המרצה בכבודו ובעצמו — אלי-
עזר ליבנה. גם הוא לא נראה כאחד מה-
חברים.

האולם היה ריק למחצה. היו שם רק 50-
60 מאזינים — ברובם צעירים. כל האחרים
היו עייפים אחרי חגיגות הראשון למאי, או
לא ראו כלל את המודעה הקטנה והצניעה
על ההרצאה, שהתנוססה בשולי לוח-המו-
דעות של הקבוצה.

לא אידיליה. לא אוטופיה

ליבנה סקר את הנאספים ופתח בנאומו:
"אני מקווה שאין באולם עתונאים." אלתגר
קם ממקומו, אחר שב וישב.
ליבנה, האיש שהפך לסלע-מחלוקת במ-
פא"י בגלל חילת-המריבה, דיבר שעותיים. הוא
בר על תאוצת השלטון שהעבירה רבים ממנ-
היגיה על דעתם, הכריז כי הישגיהם ב-
שלטון לחמש שנים נוספות, תגרום גזק. הוא
הפתיע את הנאספים בקובעו: "הציונות אינה
אידיליה. היא אינה אוטופיה כפי שראה אר-
תה הרצל. היא אינה סוציאליסטית כפי ש-
ראה אותה סירקין, והיא אינה אימפריאליסטית
כפי שראה אותה ז'בוטינסקי."

המאזינים היו מרותקים. הם לא הבחינו ב-
אלתגר שישם את רשימותיו על שולי גליון
הדור. עיניהם היו נעוצות בגבר ההדור ש-
ניצב על במת-ההרצאה. כאשר עזב ליבנה
את האולם, היתה כבר השעה שתיים-עשרה

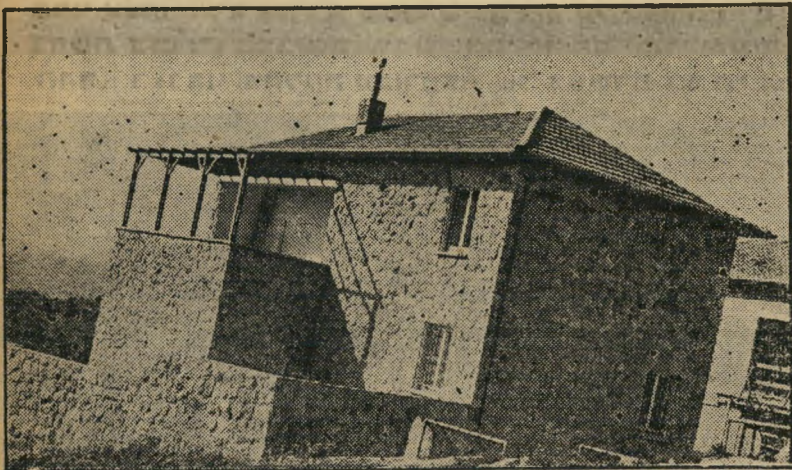
מה אתה עושה כאן?

אלתגר חיכה למרצה. האוכל לנסוע אתך
לטבריה? ליבנה שהיה בחברת שתי נשים
וגבר הבטיח לשוב כעבור דקות מספר. הם
הלכו לעבר-בית-המגורים. אלתגר שמע אותם
משוחחים:

"ליבנה: "לא. אני מוכרח לחזור לטבריה!"
קול אשה: שטות. הוכל להתארח אצלנו."
הם נכנסו לאחד הבתים.

אלתגר חיכה שעה. ליבנה לא חזר. החצר
היתה ריקה מאדם. הוא פנה ללכת לעבר
חדר-האוכל, אך לא הגיע לשם. אדם לבוש
בגדים חמים ומוזיון באקדח קרב אליו: "מה
אתה עושה כאן?" "לא כלום. אני מחכה
לטרמפ לטבריה." "האינך חושב-המקום?"
"לא. אני משוטט בארץ." "הראה לי את תעו-
דת-הזהות שלך." "וגי אתה?" "אני הממונה
על השמירה." אלתגר הוציא את תעודת-
הזהות שלו.

"מדוע לא אמרת שאתה עתונאי?" "ומדוע
הייתי צריך לומר לך?" בעל-האקדח הסביר
שגם הוא אוהב להקדיש את זמנו הפנוי ל-

בית ליבנה בבית-מזמיר

... תתחיל לזוז!"

אלתגר נדדה. הוא התהפך מצד אל צד וחזר
על דב י ליבנה. הוא לא שכת אף מלה.
בחדש בבוקר יצא העתונאי אל הדרך לח-
כות לטרמפ. הוא ישב על ספסל בתחנת אשד
וערך את רשימותיו מחדש. במהרה עבר ב-
מקום אופנוע והסיע אותו לטבריה.
השמועה על העתונאי המסתנן חלפה על פני
דגניה. אחדים מחברי המשק היו מלאים זעם.
אחרים צחקו. כולם היו מופתעים: "עד כה
נערכו בדגניה מאות הרצאות, ואף עתונאי
אחד לא היה נוכח בהן. ועתה הופיע במקום
עתונאי — דווקא בשעה שמחצית חברי-
הקבוצה לא ידעו על הרצאת ליבנה? מי היה
יכול להודיע לו ההרצאה?"

"אל תעמוד כאן." פקד. גש לתחת
אשד ושב שם בחושך."
"האם לא סיפרת לי זה עתה על מסתננים
המשוטטים בסביבה?"

"בחודאי שיש כאן מסתננים. קיבלתי פקודה.
כל-השאר אינו נוגע לי. ליל מנוחה."

"ליל מנוחה." אבל אם אשאר בחיים תהיה
פרשת-ליבנה אין ואפס לעומת הפעצה שאפר-
סם על דגניה."

האיש נעצר תחתיו. בקרבו התחולל מאבק
עז בין חובת-המשמעת והפחד מפני העתו-
נות. הפחד מפני העתונות ניצח.

מי הודיע על ההרצאה?

האיש לקח את "אלתגר לעבר השני של
הקבוצה, בקרבת מחלבת-הנובה. גם שם שרר
חושך. רק שביב אור בודד בקע מתחת ל-
דלתו של אחד הבניינים.

כאשר נבלע מבצע פקודת-הגירוש באפילה,
חזר אלתגר למשק. מיד שב ונתקל בבעל-
האקדח.

"אם תעשה זאת שנית" שאג האיש, "אביא
את שני התימנים שלי ונשבור לך את כל
העצמות. צא החוצה!"

אלתגר יצא החוצה. אולם כעבור שעה של
עמידה באפילה שם הקול המוכר: "החלטנו
להרשות לך ללון במשק. מחר בבוקר ניקח
אותך אל ליבנה."

"מדוע דווקא אל ליבנה? אין לי שום
עניין אתו."

בעל-האקדח ביקש את תעודתו של אלת-

עתונאי זאב אלתגר

"לא איכפת לי..."

בו כרגע הופיעו במקום בעל-האקדח ושני
אנשים אחרים. אלתגר הבין שאין לו ברירה.
מסר להם את העתון.

גש לתחנה ושכ בחושך

הם עזבו את אלתגר לנפשו, נתכנסו ל-

שעה שזאב אלתגר טיפל בנפשו הפצו-
עה, ישב אליעזר ליבנה בביתו בבית-מזמיר,
טיפל במשפחתו, שהושפעה אף היא על-ידי
היזכוח המריר (אשתו ובתו חלו). הקרב על
הבית קפא, עבר משלב של מלחמת-זק
לשלב של מלחמת-עמדות. מעטים האמינו
כי מפא"י תנקוט בצעד הקיצוני, תגרש את
ליבנה מן המפלגה.

גם ליבנה עצמו לא נראה במצב-רוח
לוחם. עבר למלחמת-התגוננות. הוא ידע כי
במקרה של גירוש מן המפלגה יצטרך לנדוד
במדבר הפוליטי: סיכוייו לאחד אישים צע-
רים כמו יגאל ירון במפלגה חדשה היו אפ-
סיים. רצונו להצטרף לציונים-הכלליים היה
פחות מאפסי.

הגיחוש הטוב ביותר: פשרה כל שהיא.
תוך כדי השקחת הפרשה כולה.

* קרוב לוודאי, המרצה עצמו.

הייתם צריכים לראות את המבצר בימים
ההם..."

מנהל מכון-ז'בוטינסקי ויוזם הקמת היכר-
עולי-הגדרים של דורגו, יוסף פעמוני, שלח
הזמנות לנשיא ישראל, יצחק בן צבי, משר
שרת, יוסף שפרינצק ורב-אלוף משה דיין.
הנשיא השיב במכתב, הביע את עצרו על
כי לא יוכל לבוא: אותו יום כבר היה
תפוס. האחרים לא השיבו — ולא באו.

ערות

לדפוק את הלבנים!

210 צירים נתכנסו בשבוע שעבר באולם
הקונצרטים של בנין הצעירים הנוצריים ב-
ירושלים, ערכו בו את הקונגרס השני של
הפדרציה הספרדית העולמית. 110 הצירים
שייצנו את 600 אלף ספרדי הארץ ומאה
הצירים שייצגו את קרוב למיליון חצי ספ-
(המשת במדוד) 12

אהרונסון, ראובן שווארץ.
רק שם אחד היה חסר להשלמת רשימת
עולי-הגדרים של דורגו: שמו של יעקב
שווארץ, שניתלה זמן קצר אחרי קרבן ה-
גדרים הראשון, שלמה בן-יוסף, על הרי-
גת שוטר ערבי. שמו נשכח לחלוטין אפילו
על-ידי אנשי-ההגנה.

הכל נשתנה. שרידי אנשי נילי עמדו
בקבוצה נפרדת: רפאל אבולעאפיה בחליפתו
השחורה וכובעו השחור; אחותה של שרה,
רבקה אהרונסון; אלמנתו של יוסף ליסנס-
קי, ימימה; עוזי, בנו של נעמן בלקינד.

סמוך לקיר וחזר כסיה אשר עליו, עמד
מנחם בגין, לבוש שחורים. הוא התבונן
בלוח-השיש הגדול אשר מולו. שקטים
לא פחות ממנו היו נתן פרידמן-ליני, המ-
מושקף וגבה-הקומה, וד"ר שמשון
יוניצ'מן. התא היה מלא בני-אדם שהכירו
כמעט כל אבן של מבצר-עכו. אחדים מהם
נאנחו כמעט בצער: "אה, הם שינו הכל.

מכסים

היכל הלוחמים

בתוך תא קטן במבצר עכו נתכנס המון-
אדם, ניצב לאורך הכתלים המסוידיים ל-
משעי, התרחק ככל האפשר מן המרכז.
במרכז התא היה פעור בור עמוק ומרובע.
חבל עבה, קשור לסורג-ברזל, השתלשל
לתוך הבור. כי ביוב אי שער, במלאת
35 שנה למותו של מנהיג נילי, אהרון אה-
רונסון, הפך תא-הגדרים של בית הסוהר
הבריטי לשער היכל-עולי-הגדרים של
הדור, כאשר נוספו על שלושת לוחי-
השיש עם שמותיהם של עשרת לוחמי
אצ"ל ולח"י, שניתלו על-ידי הבריטים.
שני לוחות אחרים עם שמותיהם של חללי
נילי: נעמן בלקינד, יוסף ליסנסקי, שרה

יראשי תיבות. שם ארגון הריגול העב-
רי בארץ-ישראל במלחמת העולם הראשונה,
נצח ישראל לא ישקר.

למצוא תחליף לגיוגורים הגרמניים המוט-
מים בזה אחר זה: יוסף נקרא שוב
לקונסוליה, נדרש להתייחס, סירב בכל
תוקף.

הפקיד הצרפתי דיגב על הסירוב בהכרזה
מפתיעה: "אם כן, הצבא הצרפתי נהיה
לך דחיית-שירות עד גיל שלושים."

יוסף נעלב: "מה לי ולצבא הצרפתי?
אני אזרח ישראלי!"

"זוהי רק פרודורה רשמית." הרגיע אותו
הפקיד, "אלולא היינו נותנים לך דחייה,
היית נאסר ברנע שהיית דורך על אומת-
צוטה."

יוסף סף נרגע. הוא חזר הביתה, כמעט
ושכח את כל הפרשה. שב ונזכר בה לפני
שבוע, כאשר שמע ברדיו על נפילת מצודת
דיון ביין פו. (העולם הזה 864) בה היו לו
סיכויים טובים להימצא.

"יש לי מול," אמר באנחת רוחה, "אני
מקווה רק שהמלחמה תיגמר לפני שאגיע
לגיל שלושים."